

Figyelő

GAZDASÁGPOLITIKAI HETILAP

Gyógyvizeink és az idegenforgalom

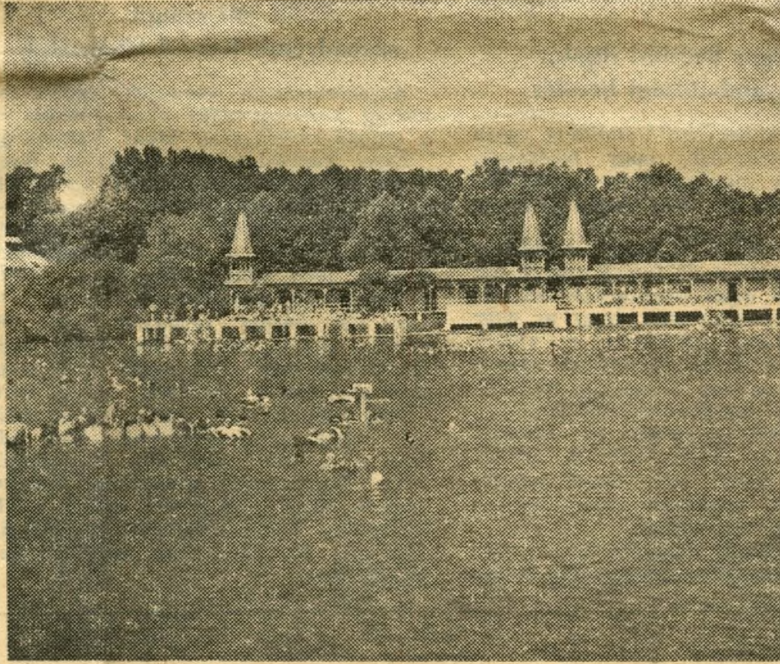
Lapunkban már több cikket írtunk arról, hogy célszerű lenne jobban kihasználni egyik számottevő természeti kincsünket: a **termál-vizet**. Ezúttal e vizek **egészségügyi felhasználásáról** szólnak, ami nálunk ugyancsak nem utolsó szempont, hiszen Magyarország Európának gyógyvizekben egyik **leggazdagabb országa**. Hazánkban 85 helyen, 390 gyógyerejű forrást tartanak nyilván. Van néhány — összetételében, hatásában — páratlan gyógyvizünk is: például az **bükkszéki**, amely úgyszólván a világ legjobb szódabikarbóna tartalmú gyógyvize, a **sóshartyáni jódforrás**, amely — tudományos megállapítás szerint — a világ negyedik erősségű jód tartalmú vize. Ezenkívül megtalálhatók nálunk a legkülönbözőbb összetételű — szénsavas, konyhasós, keserűsós, vasas, kénes, jódos-brómos és rádióaktív — források is. Különlegességeik melegvizeink is, mert ilyen nagy tömegben feltörő meleg forrás alig akad a világon — Hévízen például naponta 60—80 millió liter víz áll a gyógyulást keresők rendelkezésére.

A szakemberek néhány évtizedes szkepticizmusa után, éppen mostanában fordulnak az orvosok világszerte nagyobb figyelemmel a gyógyvizek felé — a rádióaktív izotópok ugyanis tudományosan kimutatták a gyógyvizek kedvező hatását a szervezetre —, s ez a körülmény is indokolja, hogy most közelebbről vizsgáljuk: **hogyan hasznosíthatjuk e fontos természeti kincseinket?**

Napi 70 millió liter — csak Budapesten

A magyarországi gyógyforrások — csaknem egyedülálló — sajátossága, hogy jelentős részük a **főváros**, illetve **nagyvárosaink** területén, vagy közvetlen közelében található. Budapesten — páratlan gazdagsággal — 123 helyen, napi 40 millió liter meleg, és 30 millió liter langyos víz tör a felszínre. Fakadnak gyógyforrások például **Debrecenben, Szegeden, Miskolcon, Székesfehérvárott, a mecseki és a közép-dunántúli bányavidéken** stb. Ez a szerencsés körülmény mindenekelőtt lehetővé teszi, hogy hazánkban a dolgozók milliói — esetleg napi munkájuk elvégzése mellett — részesülhessenek a gyógyforrások hatásában, s egész sor betegség kezelésére nyílik így mód.

Am a gyógyvizek idegenforgalmi hasznosítását is megkönnyíti e kedvező földrajzi elhelyezkedés, hiszen például a Budapestre érkező külföldi betegek nemcsak szorosán véve a „fürdőhely”, hanem a milliós főváros előnyeit is élvezhetik.

A hévízi gyógyfürdő tavának színpompás panorámája

Másrészt: ily módon nincs szükség a — más fürdőhelyen természetes — külön szórakozási stb. létesítmények építésére, hiszen ezek a városban megtalálhatók. Hosszú évek után, idén nyáron kezdünk hozzá — még ha egyelőre csupán kísérleti alapon is — e fontos idegenforgalmi kapcsolataink kiépítéséhez, s ezt **külön üdvözlőnk kell!** Ezúttal **40 külföldi beteget** helyezünk el gyógyszanatóriumainkban.

Jelenleg azonban általában nincsenek meg a feltételek a gyógyforrásainkra alapozott idegenforgalom széleskörű kiépítésére! Gyógyfürdőink egy része ugyanis igen **elhanyagolt**. Hévízen például a környező talajvizek beszivárognak a melegvíz-tóba és egy-egy esős nap után lehűtik azt, tehát itt a belvizeket kell rendezni. Hosszú évek óta szó van a külföldön is jólismert, margitszigeti **Ybl-fürdő** rekonstrukciójáról, de a megvalósításra mindmáig nem került sor. A híres, Európaszerte elismert **bükkszéki forrás** jelenleg a Gyógyvíztermelő és Értékesítő Vállalat kezelésében van — amely pedig csupán a vizek palackozását és forgalombahozatalát végzi —, s ílymódon e híres forrás környezetének rendezésére sem módja, sem pénze nincs! (Noha a rendezés tervdokumentációja **készen van!**) Hasonló a hely-

zet például a **balfi gyógyvízzel** — amely mozgás és emésztőszervi megbetegedésekre kiváló, valamikor Ausztriából is sokan jártak ide —, jelenleg azonban a helyi tanács kezelésében működik, amely — anyagi lehetőségeihez mérten — egy cséplőgépmotort állított be a szivattyúhoz, s a vizet csak a környező lakosság használja. (Mellesleg szólva: bizonvitja e víz kiváló gyógyhatását, hogy a balfi forrás használatára, idén kezdenek beutalni vesebetegeket is a közeli Soproni Szanatóriumba.) A **zsóri kénfürdő** ugyancsak elhanyagolt állapotban van — noha ez elismerten a világ egyik leggazdagabb ilyen forrása —, itt még épület sincs a fürdővendégek fogadására.

Emeljük fürdőhelyeink színvonalát

A példák jelzik, hogy a legfontosabb lenne — és ezzel elérkeztünk a **probléma lényegéhez!** — bizonyos beruházással **gyógyfürdőink egy részét külföldi vendégek fogadására alkalmas színvonalra fejleszteni**. Természetesen itt alapos, megfontolt intézkedésekre gondolunk — tehát arra, hogy széleskörű vizsgálatnak, **gazdaságossági számvetésnek**, s nem utolsósorban: a külföldi igényeket kipuhatoló „**piackutatásnak**” kellene e sokéves programot megelőznie. Annyi azonban már első látásra is kitűnik, hogy **érdemes** foglalkozni ezzel, **érdemes** tanulmányozni ezt a lehetőséget — egyrészt, mert ennek nagy **hagyományai** vannak országunkban, másrészt mert ez az idegenforgalmi ág egész sor országban igen **kifizetődő**. (Például Csehszlovákiában!) S erre mutatnak többi között az Ibusz előzetes **számításai** is, amelyet az ideji, 40 külföldi fogadásával kapcsolatban készítették. Ha ugyanis nálunk olcsóbban is kezeljük a betegeket mint másutt, ha ezzel összefüggő kiadásainkat figyelembevéve napi 10 dollár alatti összeget fizetnek is a nálunk gyógyuló betegek, akkor is számottevő **devizát** kapunk az ingyen rendelkezésünkre álló gyógyvizért.

Hadd jegyezzük meg itt közbevetőleg, hogy a gyógyvizeink iránti külföldi érdeklődést jelzi egy — ugyancsak nagy devizális hasznot hajtó gyógyvíz üzletág —: a **palackozás** is. Évente mintegy 6 millió palack az össztermelés, s tavalv ebből 229 000 palackot exportáltunk **Nyugat-Németországba, Olaszországba, Svájcba, Belgiumba**. Most folynak egyébként a tárgyalások, hogy a **bükkszéki Salvus-vizet** szállítsuk **Ausztriába és Olaszországba** is. S hogy milyen előnyös exportról van itt szó — (amelyet távolról sem aknázunk még ki teljesen!) — azt a számok bizo-

- Az ökonometria szerepe a közgazdaságtudományban
- Peso-háború Kuba körül
- Új tervek az ingatlanközvetítésben
- Hogyan állapítják meg az új lakások bérét?

nyítják: egy 7 decis üveg gyógyvizért 15 centet kapunk — és lényegében csupán a palackot és a munkabért exportáljuk, hiszen a víz ingyen rendelkezésünkre áll!

Mindenesetre a gyógyvíz-export arra mutat, hogy külföldön nem ismeretlenek a magyar gyógyforrások — de jelzi ezt a fürdőink iránti konkrét érdeklődés is. Érkezett ilyen érdeklődés például **Kanadából, az Eguesült Államokból, továbbá Párizsból, Ausztriából, s a hagyományosan „reumatikus” északi országokból: Svédországból, Norvégiából**. Mégis — ha az ezzel kapcsolatos **feladatokról** szólnak — a beruházások után másodsorban a **külföldi propagandát** kell említenünk. Miután minden ami az egészséggel összefügg — „**bizalmi cikk**”, s mert hazánk esztendőik óta nem foglalkozott ezzel az idegenforgalmi ággal —, hosszú, **nemzetközi ismertetésre, tájékoztatásra** lenne most szükség. (Ezek sorában például arra, hogy meghívjunk hazánkba neves külföldi orvosokat stb.)

Végül: a gyógyfürdők idegenforgalmi célokra is megfelelő fejlesztéséről szólnak, meg kell említenünk az **irányítás, az igazgatás problémáit**. Jelenleg e fontos népgazdasági értéket **tömérdek szerv** irányítja, s — ahogyan ez már ilyenkor természetes — ezért egyik sem foglalkozik vele jelentőségéhez mért alaposan. A gyógyvízforrások jobbára a **helyi tanácsok** kezelésében működnek — a felső szervek ellenőrzésével —, s természetesen például a Veszprém megyei tanács aligha fordíthat anyagilag és igazgatásilag olyan figyelmet a világhírű hévízi fürdőre, amelyet az méltán megérdemelne. Ahhoz tehát, hogy értékes gyógyvizeinket kihasználjuk — végeredményben **egységes tervre, egységes irányításra** lenne szükség (Ez természetesen nem csökkentené a tanácsok önállóságának elvét, de nem is lehet ragaszkodni mereven egy elvhez, ha ebben a sajátos esetben az nem a népgazdaság **érdekeit** szolgálja!) Ugyancsak az irányítás **visszasságait** jelzi, hogy a tervezett **gyógyszállók** építése nem az egészségügyi, hanem a belkereskedelmi minisztériumhoz tartozik. (Például a tervezett tabáni gyógyszálló, s a felépített hévízi Palatinus szálló). Márpedig nem kétséges, hogy itt az **egészségügyi, orvosi** követelmények megelőzik a vendéglátóipari, szórakozási stb. igényeket, tehát ezt — legalábbis a két minisztérium megfelelő együttműködésével — rendezni kellene!

Végül: a legfontosabb teendő természetesen — **szállodakapacitásunk bővítése**, de erről azért nem szólnak most részletekben, mert nemrég külön cikkben foglalkoztunk e problémával.

A gyógyvíz olyan természeti értékünk, amely — mondhatni „**készen**” rendelkezésünkre áll. Érdemes lenne hát jobban hasznosítanunk, kiaknázunk, mert ebben az esetben talán a normál idegenforgalomnál is jelentősebb előnyökkel számolhatunk!

(tábori)

Sokféle betegség ellen kiváló hatású egy-egy pohár gyógyvíz